

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE IV

W oparciu o program nauczania „Moim zdaniem” Gdańskiego Wydawnictwa Oświatowego, zgodne z podstawą programową „Reforma 2026 – Kompas Jutra” (Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 11 marca 2026 r.) - **wersja skrócona**.

		ocena dopuszczająca <i>poziom</i> <i>zapamiętywania</i> <i>(odtworzenia)</i> uczeń spełnia wymagania minimalne przy wparciu nauczyciela	ocena dostateczna <i>poziom rozumienia</i> uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto samodzielnie wykonuje typowe zadania o średnim poziomie trudności	ocena dobra <i>poziom zastosowania</i> uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto wykazuje się sprawczością i czujnością językową w typowych sytuacjach komunikacyjnych	ocena bardzo dobra <i>poziom analizy</i> uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto sprawnie i funkcjonalnie stosuje wiedzę do rozwiązywania problemów w nowych nieznanych sytuacjach	ocena celująca <i>poziom oceniania,</i> <i>tworzenia</i> uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto wykazuje się samodzielnością, nieszablonowym myśleniem oraz postawą wybitnie twórczą
Kształcenie literackie, kulturowe i medialne	Słuchanie i uważność	Uczeń skupia uwagę na krótkich komunikatach, przy pomocy nauczyciela rozpoznaje emocje rozmówcy i proste intencje (pytanie prośba); odnosi ogólny sens usłyszanego utworu do własnego doświadczenia wakacyjnego lub szkolnego.	Uczeń aktywnie słucha rówieśników podczas pracy w parach, wybiera najważniejsze informacje z wysłuchanego tekstu popularnonaukowego i przetwarza je na prostą notatkę (tabelę, schemat); określa ogólny nastrój utworu lirycznego.	Uczeń koncentruje uwagę podczas słuchania dłuższych czytanych przez nauczyciela; właściwie odczytuje intencje nadawcy oraz ukryty nastrój wypowiedzi; na podstawie słuchanego tekstu formułuje pytania otwarte.	Uczeń przekazuje i syntetyzuje treść wysłuchanych wypowiedzi naukowych; precyzyjnie nazywa intencje i ukryte techniki perswazyjne nadawcy (np. w reklamach); wyraża krytyczne zdanie na temat wysłuchanego komunikatu.	<i>Czytanie globalne i krytyczne</i> Uczeń samodzielnie czyta ze zrozumieniem na poziomie semantycznym i krytycznym teksty literackie, oraz popularnonaukowe spoza listy lektur obowiązkowych.
	Czytanie i krytyka	Uczeń rozróżnia w tekście warstwę fikcyjną od rzeczywistej (elementy fantastyczne od realistycznych),	Uczeń samodzielnie określa temat i główną myśl tekstu ciągłego; oddziela informacje kluczowe od drugorzędnych w ogłoszeniach i	Uczeń wyszukuje w tekście informacje wyrażone pośrednio; poprawnie stosuje akapit; samodzielnie wyjaśnia przenośne znaczenie wyrazów	Uczeń sprawnie wyszukuje informacje wyrażone pośrednio i wykorzystuje je do oceny postaw bohaterów literackich i rzeczywistych;	<i>Analiza komparatywna tekstów kultury</i> Uczeń porównuje funkcje i strukturę elementów świata przedstawionego w

		lokalizuje informacje wyrażone wprost w wyznaczonym akapicie tekstu.	instrukcjach; rozpoznaje dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów.	oraz związków frazeologicznych wprowadzonych w podręczniku.	odczytuje i wykorzystuje w działaniu treści zawarte w artykułach i schematach medialnych.	różnych utworach epickich i baśniowych; identyfikuje obecność motywów baśniowych i legendarnych we współczesnych tekstach kultury.
	Teoria literatury i sztuki	Uczeń wymienia cechy baśni i legendy, wskazuje postać narratora i podmiotu mówiącego w wierszu, rozpoznaje komiks, film i spektakl teatralny jako multimodalne teksty kultury.	Uczeń rozpoznaje stałe elementy struktury wiersza (wers, strofa, rym i refren); odczytuje morał i uniwersalną naukę płynącą z baśni i legend; przypisuje cechy bohaterom na podstawie ich zachowań i ocenia ich postawy aksjologiczne (miłość, przyjaźń, gościnność).	Uczeń samodzielnie objaśnia znaczenie i funkcję artystyczną epitetów, porównań i wyrazów dźwiękonaśladowczych w liryce; wyodrębnia podstawowe elementy dzieła filmowego i spektaklu (gra aktorska, dekoracja, kostium, rekwizyt; uzasadnia swoje reakcje jako odbiorca (czytelnik, widz).	Uczeń wykorzystuje wiedzę na temat budowy wiersza i środków stylistycznych do samodzielnej interpretacji utworów poetyckich; wyróżnia wśród przekazów audiowizualnych programy informacyjne, rozrywkowe i reklamowe, wskazując ich cele; konfrontuje sytuację bohaterów z własnym doświadczeniem życiowym.	Świadomość medialna Uczeń bezbłędnie dostrzega różnice między celem programów informacyjnych, rozrywkowych i reklam, dekonstruuje ukryte mechanizmy perswazyjne i językowe.
Tworzenie wypowiedzi i retoryka	Mówienie i autoprezentacja	Uczeń przedstawia się, mówi o swoich zainteresowaniach i pasjach, formułuje pytania o budowę tekstu i na nie odpowiada; odróżnia	Uczeń świadomie uczestniczy w sytuacjach komunikacyjnych w klasie; dostosowuje wypowiedź do adresata, wykorzystując zwroty	Uczeń przedstawia własne, uzasadnione zdanie w klasowej dyskusji; świadomie dobiera intonację oraz akcent logiczny, recytując utwór z pamięci; wypowiada	Uczeń uzasadnia własne stanowisko w rozmowie, podając logiczne przykłady z literatury i życia (rutyna 5 razy dlaczego?); w opisach działań kultury stosuje bogate	Innowacyjność retoryczna Uczeń przedstawia własne, oryginalne stanowisko w zakresie rozwiązywania trudnych problemów

		sytuację oficjalną od nieoficjalnej.	grzecznościowe; formułuje pytania otwarte i odpowiada na nie zdaniami złożonymi; opowiada i streszcza wydarzenia w porządku chronologicznym.	się w roli świadka i uczestnika wydarzeń.	słownictwo (wyraża osobisty stosunek do dzieła); wzbogaca komunikat słowny celowymi środkami pozawerbalnymi.	społecznych lub logicznych; w klasowych dyskusjach i debatach posługuje się nieszablonową argumentacją, szanując odmienne poglądy rozmówców.
	Pisanie i kompozycja	Uczeń tworzy krótką, kilkuzdaniową wypowiedź użytkową (ogłoszenie, zaproszenie, list prywatny) według podanego wzoru lub szablonu; przy pomocy nauczyciela sporządza ramowy plan wypowiedzi w formie równoważników zdań, stara się o estetykę zapisu.	Uczeń samodzielnie redaguje poprawne ogłoszenie, zaproszenie, przepis kulinarny oraz list prywatny z zachowaniem wymaganego układu graficznego; samodzielnie zapisuje dialog, stosując myślniki; tworzy opis przedmiotu i sytuacji z zachowaniem trójdzielnej kompozycji i akapitów.	Uczeń komponuje logiczne, uporządkowane chronologicznie opowiadanie odtwórcze, sprawnie wykorzystując przysłówki określające następstwo czasowe; w opisach przedmiotu lub dzieła sztuki świadomie stosuje bogate słownictwo określające umiejscowienie w przestrzeni oraz słowa służące do wyrażania emocji i ocen; unika powtórzeń, stosując synonimy.	Uczeń komponuje bezbłędne pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym i gramatycznym wypowiedzi o przejrzystej, trójdzielnej strukturze; konsekwentnie stosuje akapity; pisze twórcze, oryginalne opowiadania, listy perspektywy bohatera literackiego oraz autorskie baśnie; dokonuje autokorekty tekstu przed oddaniem go do oceny.	<i>Ekspresja twórcza</i> Uczeń tworzy w pełni samodzielne wypowiedzi pisemne, których atutami są nowatorskie ujęcie tematu, bogata stylistyka, doskonały dobór środków stylistycznych i leksykalnych.
Świadomość językowa i ortografia funkcjonalna	Gramatyka w działaniu	Uczeń rozpoznaje w zdaniu podstawowe części mowy: rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówki i	Uczeń określa podstawowe kategorie gramatyczne czasownika (osoba, liczba, czas, rodzaj w czasie przeszłym) oraz rzeczownika i	Uczeń sprawnie buduje rozwinięte zdania pojedyncze oraz wypowiedzenia złożone, łącząc je za pomocą odpowiednich spójników	Uczeń świadomie i celowo dobiera typy wypowiedzi w zależności od sytuacji komunikacyjnej i intencji wypowiedzi; poprawnie stosuje	<i>Algorytmizacja językowa</i> Uczeń świadomie, biegle i bezbłędnie stosuje całą wiedzę językową (słownictwo,

		przyimek; odróżnia czynności od stanów czasownika; rozpoznaje orzeczenie.	przymiotnika (przypadek, liczba, rodzaj); poprawnie łączy przymiotnik z rzeczownikiem; odróżnia zdanie od równoważnika zdania.	argumentacyjnych (ponieważ, dlatego że, więc); stosuje poprawne i rzadkie formy fleksyjne wyrazów rodzimych.	zaimki osobowe i przyimki.	składnia, fleksja, fonetyka), która jest narzędziem precyzyjnego wyrażania skomplikowanych intencji komunikacyjnych i twórczych.
	Ortografia i interpunkcja	Uczeń zna alfabet, dzieli wyrazy na litery, głoski i sylaby; stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i kropkę, pytajnik lub wykrzyknik na jego końcu; zna podstawowe reguły pisowni ó/u, rz/ż, ch/h.	Uczeń poprawnie zapisuje formy bezokoliczników oraz partykułę NIE z czasownikami i przymiotnikami; odróżnia nazwy własne od pospolitych i stosuje wielką literę; poprawnie dzieli wyrazy na sylaby przy przenoszeniu wyrazów do nowej linii.	Uczeń stosuje zasady ortografii i interpunkcji w codziennych notatkach; potrafi uzasadnić pisownię ó/u, rz/ż, ch/h poprzez wymianę głosek w wyrazach pokrewnych; samodzielnie dostrzega i poprawia błędy w tworzonej wypowiedzi (autokorekta).	Uczeń biegle i bezbłędnie stosuje zasady pisowni, wykazując się „czujnością” ortograficzną w dyktandach i pracach własnych; bezbłędnie stosuje przecinek w wyliczeniach, przed spójnikami argumentacyjnymi oraz przy wydzielaniu wołacza.	Samokształcenie Uczeń wyszukuje, selekcionuje i krytycznie wykorzystuje informacje z różnych źródeł w celu tworzenia autorskich minipublikacji (np. przy projektach).